

Göttingen gelehrt. Anzeiger 1903. str. 291 i dalje isto tako dragocijeni materijal u H. Суворовъ: Къ вопросу о тайной исповѣди и о духовникахъ въ восточной церкви. Москва 1906.

Djelo je pisano lijepim stilom i zaslužuje, da se prouči.

Juraj Pavić.

Anrich Gustav: Hagios Nikolaos. Der hl. Nikolaos in der griechischen Kirche. Bd. I. Texte. Leipzig und Berlin 1913 s. 464 M. 18.

Već je Hippolyld Delehaye u svojim hagiografskim legendama (*Les légendes hagiographiques Paris 1910*) upozorio na oprez kod proučavanja života pojedinih svetaca prvih vremena, osobito pak onih, oko kojih je pučka mašta savila svoj ružičasti vijenac. Zato su nam od velike potrebe kritična izdanja najstarijih tekstova pojedinih vitā, Nadasve pak to vrijedi za svece istočne crkve ex professo. Osim onih životopisa, što ih izdavaju Bollandiste, posjedujemo još izdanja od H. Usenera o sv. Theodoziju i Tychonu, (*Der hl. Theodosios. Schriften des Theodoros Kyrillos. Leipzig 1890*; *Der hl. Tychon. Leipzig 1907*), zatim od K. Krumbachera-Ehrharda o sv. Jurju (*Abhandl. d. bayer. Akademie der Wissenschaften München 1912*) i od priv. docenta J. B. Haushera o istom predmetu (*Der hl. Georg. Leipzig 1912*) i od istoga Miracula S. Georgii. Leipzig 1913 str. 178.), a sada evo nam i o sv. Nikoli. — Djelo je proračunano na dvije sveske, od kojih je izašla prva. Autor se ograničuje samo na rukopise grčkoga podrijetla, ali uzimlje u obzir i tekste, koji su nam se sačuvali u armenskom ili u slavenskom prijevodu. Sadržaj je sljedeći: 1. vita Nicolai Sionitae. 2. Praxis de stratelatis. 3. Praxis de tributis. 4. Vita per Michaëlem. 5. Methodius ad Theodorum. 6. Encomium Methodii. 7. Thaumata tria. 8. Teksti iz Synaksara. 9. Vita compilata. 10. Vita per Metaphrasten. 11. Vita acephala. 12. *Βίος ἐν συντόμῳ* s Paraleloma. 13. Vita Lycio-Alexandrina. 14. *Περὶ τοῦ Νικολάου*. 15. Thaumata singula. 16. Encomium Neophyti. 17. Encomium Andreae Cretensis. 18. Encomium Procli. 19.

Translatio Barim graece. 20. Testimonia. — Teksti su izdani kritično po svim zahtjevima novije grčke paleografije, u drugoj pak svesci imalo bi slijediti razjašnjenje sa staništa literarnoga i historičkoga. Kad izađe osvrnut ćemo se.

J. Pavić.

Mercati Sylv. Jos. : S. Ephremi Syri opera. Textum syriacum, graecum, latinum ad fidem codicum recensuit prolegomenis notis indicibus instruxit. Tomus I. (Monumenta biblica et ecclesiastica vol. I.) Romae 1915. pg. 231. Fr. 12.

Prije dvadeset i dvije godine ustvrdio je današnji sveuč. prof. u Freiburgu švicarskom Hubert Grimme (sada u Münsteru) u svom djelu: *Der Strophengebäude in den Gedichten Ephraems des Syrers. Mit einem Anhang über den Zusammenhang zwischen syrischer und byzantinischer Hymnenform.* [Collectanea Friburgensia vol. II. Freiburg-Sch. 1893.] da je grčka crkvena poezija u svojoj ritmici proizašla iz sirske, napose pak da stoji pod uplivom sv. Efrema Sirkoga. Ako još to pitanje nije sve do danas riješeno, opet je sigurno, da je poznavanje Efrema Sirkog od velike važnosti i za poznavanje srednjovječne grčke teologije. Nuzgredice neka bude spomenuto samo to, da grčka veličanstvena pjesna na čast Presv. Bogorodici zvana *Ἀνάδιωτος* potječe od jednog učenika sv. Efrema; pa ako se usporedi ta pjesna s Efreimovim pjesničkim tvorevinama, pada u oči neobična sličnost. Zato se i tako napeto očekivalo izdanje djela sv. Efrema sa strane svih onih, koji se bizantinskom teologijom bave. Za ovaj posao nitko se nije prikladniji našao do poznatoga patriste Silvija Mercatija. Izdanje je proračunano na više djela a ova opet na sveske. Prva sveska sadržaje *Sermones in Abraham et Isaac, in Basilium Magnum, in Eliam.* Prije svakoga sermona dodan je izvrstan uvod s opisima kodeksā, a iza njega komentar. Osobito je zanimiv prvi predgovor Mercatijev k *Sermo in Abraham et Isaac*, u kome razjašnjuje odnošaj homilije Grgura